

Sygn. akt I C 1541/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2013 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Paweł Walkiewicz

Protokolant: Edyta Dziurdzia

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 czerwca 2013 roku w Ś.

sprawy z powództwa **Z. N.**

przeciwko **A. M. (1)**

o zapłatę

I. Powództwo oddala;

II. Zasądza od powoda Z. N. na rzecz pozwanej A. M. (1) kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

I C 1541/12 11.30

UZASADNIENIE

Powód Z. N. w pozwie wniesionym przeciwko A. M. (1) wniósł w pozwie z dnia 12.10.2012 r. o uznanie za bezskutecznej w stosunku do powoda umowy darowizny zawartej w dniu 16.12.2011 r. w formie aktu notarialnego sporządzonego przez notariusza R. B. w Kancelarii Notarialnej w Ś. repertorium A numer (...) pomiędzy S. M., A. M. (2) oraz A. M. (1), w wyniku której S. M. oraz A. M. (2) darowali pozwanej nieruchomości w postaci lokalu mieszkalnemu położonego w Ś. przy ul.(...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Świdnicy prowadzi księgę wieczystą (...), celem zaspokojenia wierzytelności powoda wynikającej z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie Wydział V Gospodarczy z dnia 29 kwietnia 2009 r. sygn akt V GNc 790/09 oraz o nakazanie pozwanej znoszenia egzekucji z prawa własności nieruchomości w postaci lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w Świdnicy prowadzi KW (...) w celu zaspokojenia wierzytelności powoda wynikającej z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie Wydział V Gospodarczy z dnia 29.04.2009 r. sygn. akt V GNc 790/09.

Uzasadniając swój pozew powód podniósł, iż Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział V Gospodarczy w dniu 29 kwietnia 2009 r. w sprawie o sygn. akt V GNc 790/09 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w którym nakazał pozwanemu S. M. aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 49 625,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi według kwot i dat wyszczególnionych w ww. nakazie zapłaty oraz kwotę 3038 zł tytułem kosztów procesu.

W związku z uzyskaniem przez powoda tytułu wykonawczego powodowie złożyli wniosek o wszczęcie egzekucji do Komornika S. przy Sądzie Rejonowym w Świdnicy G. M.. W trakcie egzekucji prowadzonej pod sygn. akt Km 1659/09 komornik ustalił że dłużnik nie posiada majątku ruchomego, jedyny majątek ruchomy w postaci ciągnika siodłowego był obciążony zastawem rejestrowym oraz praw majątkowych z którego mogłaby być skutecznie prowadzona egzekucja, w tym środków pieniężnych na rachunkach bankowych. Ponadto Komornik wskazał że dłużnik jest współwłaścicielem razem z małżonką na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej nieruchomości w postaci lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ul. (...) o powierzchni użytkowej 86,4 m², zapisanej w V Wydziale Ksiąg

Wieczystych przy Sądzie Rejonowym w Świdnicy pod numerem KW (...). Małżonka dłużnika w trakcie egzekucji nie wyraziła jednak zgody na prowadzenie egzekucji z przedmiotowej nieruchomości. W związku z powyższym komornik postanowieniem z 29 grudnia 2010 r. umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie. W związku z czym jedynym składnikiem majątku dłużnika do którego powód mógł skutecznie skierować egzekucję było wymienione w petitum pozwu prawo w postaci prawa własności nieruchomości w postaci lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ul. (...) o powierzchni użytkowej 86,4 m² zapisanej w V Wydziale Ksiąg Wieczystych przy Sądzie Rejonowym w Świdnicy pod numerem KW (...)

S. M. oraz A. M. (2) na podstawie umowy darowizny zawartej w dniu 16 grudnia 2011 r. w formie aktu notarialnego sporządzonego przez notariusza R. B. w Kancelarii Notarialnej w Ś. repertorium A numer (...) darowali pozwanej A. M. (1) będący ich współwłasnością na podstawie wspólności ustawowej małżeńskiej lokal mieszkalny położony w Ś. przy ul. (...) o powierzchni użytkowej 86,4 m² a zapisanej w V Wydziale Ksiąg Wieczystych przy Sądzie Rejonowym w Świdnicy pod nr KW (...).

W związku z czym dłużnik S. M. działając wspólnie z małżonką darując wyżej opisane prawo działał z ewidentnym pokrzywdzeniem wierzycieli gdyż wskutek tej czynności stał się niewypłacalny. Nadto w związku z dokonaniem darowizny na rzecz pozwanej jako osoby bliskiej dłużnika domniemywa się że pozwana wiedziała że dłużnik darując nieruchomość działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda zgodnie z art 527 § 3 k.c.

Ponadto w związku z uzyskaniem przez pozwaną korzyści majątkowej nieodpłatnie, żądanie powoda jest zasadne także w sytuacji gdyby pozwana nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela zgodnie z art 528 k.c.

W końcu w związku z darowaniem nieruchomości pozwanej na mocy art 529 k.c domniemywa się że dłużnik działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa. Pozwana podniosła że podstawową przesłanką uznania czynności za bezskuteczną w stosunku do wierzyciela jest wykazanie przez osobę która z faktu danego wywodzi skutki prawne że czynność została dokonana z jego pokrzywdzeniem. Z kolei czynność prawna dokonana jest z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny, albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu niż był przed dokonaniem tej czynności. Pozwana podkreśliła że pokrzywdzenie o którym mowa w art. 527 § 2 k.c powstaje wskutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela. Pozwana nie zgadza się z oceną powoda że dokonana czynność prawna w postaci darowania nieruchomości przez dłużnika pozwanej doprowadziło do pokrzywdzenia powoda. Pozwana podkreśliła że wyjście z majątku dłużnika nieruchomości objętą księgą wieczysta (...) realnie nie uniemożliwiło zaspokojenia powoda. W ocenie pozwanej brak pokrzywdzenia należy oceniać nie tylko pod kątem możliwości zaspokojenia się przez wierzyciela z innych składników majątkowych dłużnika, należy ocenić rzeczywistą możliwość zaspokojenia się przez dłużnika z tego składnika majątkowego w czasie gdy znajdowała się on w majątku dłużnika.

Wbrew temu, na czym opera swe żądanie powód, prawo własności nieruchomości w postaci lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ul. (...) nie było składnikiem majątku dłużnika do którego powód mógł skutecznie skierować egzekucję. Pozwana podniosła iż przedmiotowa nieruchomość w czasie gdy znajdowała się w majątku dłużnika powoda objęta była małżeńską wspólnością majątkową dłużnika S. M. oraz jego małżonki A. M. (2). Powyższe wskazuje na brak realnego pokrzywdzenia powoda dokonaną przez dłużnika S. M. czynnością prawną (umową darowizny z dnia 16 grudnia 2011 r.) a której ubezskutecznienia domaga się powód. Pozwana podkreśliła że zobowiązania dłużnika następnie objęte nakazem zapłaty z dnia 29 kwietnia 2009 r. wydanym przez Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie zaciągnięte zostały bez zgody jego współmałżonka, tj. pani A. M. (2). Wskutek tego wierzyciel (powód) wobec wyraźnego brzmienia art 42 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego nie mógłby żądać zaspokojenia swej wierzytelności z majątku wspólnego małżonków A. i S. M.. Gdyby istniała możliwość zaspokojenia się z majątku wspólnego dłużnika w czasie gdy przedmiotowa nieruchomość znajdowała się w tymże majątku z pewnością wierzyciel (powód) podjąłby

stosowne kroki zmierzające do uzyskania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika tj. pani A. M. (2). Tymczasem z dowodów załączonych przez powoda do pozwu wynika że egzekucja z przedmiotowej nieruchomości została umorzona nie wskutek sprzeciwu złożonego przez małżonka dłużnika, lecz de facto wskutek nie podjęcia przez wierzyciela stosownych środków prawnych (środków procesowych) zmierzających do uzyskania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika tj. pani A. M. (2). Powód nie przywołał tej kwestii w pozwie co pozwała przyjąć że nigdy nie podjął nawet stosownych kroków prawnych zmierzających do pozyskania w trybie art 787 kpc klauzuli wykonalności na małżonkę dłużnika S. M., co więcej nawet jeśli stosowny wniosek zostałby przez powoda złożony z całą pewnością uległby oddaleniu. Przesłanką bowiem nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika w trybie art 787 kpc jest wykazanie przez wierzyciela dokumentem urzędowym lub prywatnym że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgoda małżonka dłużnika.

Pozwana podniosła również, iż nie bez znaczenia dla oceny wykazania braku pokrzywdzenia powoda czynnością której ubezskuteczenia żąda jest fakt obciążenia hipotecznego przedmiotowej nieruchomości. Małżonkowie S. i A. M. (2) na zakup przedmiotowego lokalu zaciągnęli bowiem kredyt mieszkaniowy (kredyt z dnia 27.04.2007 r. a następnie kredyt uzupełniający z dnia 22.04.2008 r. w (...) Banku (...) S.A z terminem spłaty kredytu ustalonym do 25 marca 2038 r. Pozwana wskazała iż przedmiotowa nieruchomość obciążona została hipoteką zwykłą w kwocie 130 000 zł na rzecz (...) S.A w W.. Tytułem umowy kredytu mieszkaniowego z dnia 27.04.2007 r. hipoteką kaucyjną na sumę 28 600 zł zabezpieczającą odsetki od przedmiotowego kredytu jak również hipoteką umowną kaucyjną na sumę 209 900 franków szwajcarskich. W przypadku więc wyegzekwowania wierzytelności powoda, przy uwzględnieniu wyłącznie udziału jaki przypadłby dłużnikowi S. M. można stwierdzić że egzekucja wierzyciela nie doprowadziłaby do uzyskania przez niego jakiegokolwiek kwoty z uwagi na pierwszeństwo zaspokojenia wierzycieli hipotecznych. Twierdzenie to jest usprawiedliwione choćby dlatego, że sam kredyt uzyskany we frankach i zabezpieczony hipoteką przewyższa wartość samej nieruchomości. W tym stanie rzeczy nie można zdaniem pozwanej twierdzić o istnieniu realnego pokrzywdzenia powoda, skoro w czasie gdy przedmiotowa nieruchomość wchodziła w skład majątku wspólnego dłużnika i jego małżonka z przyczyn wskazanych powyżej, powód nie uzyskałby rzeczywistego zaspokojenia swoich wierzytelności. To z kolei wyklucza możliwość uwzględnienia powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nakazem zapłaty z 29 kwietnia 2009 r. wydanym w sprawie V GNc 790/09 Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie nakazał S. M. aby zapłacił na rzecz powodów A. D. i Z. N. solidarnie kwotę 49 625,63 zł z odsetkami ustawowymi oraz kwotę 3038 zł tytułem kosztów procesu w tym kwotę 2417 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Dowód: nakaz zapłaty z 29 kwietnia 2009 r. k. 8-9

S. M. i A. M. (2) są małżeństwem od 1993 r. Nie zawierali umów majątkowych małżeńskich. A. M. (2) nie wyrażała zgody na zaciągnięcie przez S. M. zobowiązań objętego nakazem zapłaty z 29 kwietnia 2009 r.

D.: przesłuchanie A. M. (2) k. 125

Na podstawie tytułu wykonawczego który stanowił powyższy nakaz wierzyciel wszczął egzekucję z wierzytelności, rachunku bankowego, ruchomości oraz lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ul. (...)

Dowód: zajęcie wierzytelności k. 10-11

zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego i zakazie wypłat k. 12

zawiadomienie o dokonanych czynnościach egzekucyjnych k. 13

protokół zajęcia ruchomości k. 15

zawiadomienie wierzyciela o zajęciu lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość k. 16

Małżonek dłużnika sprzeciwiła się prowadzeniu postępowania egzekucyjnego z lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ul. (...)

Dowód: pismo Komornika do wierzyciela k.18

Komornik Sądowy postanowieniem z 29 grudnia 2010 r. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji

Dowód: postanowienie z 29 grudnia 2010 r. k. 20

S. M. i A. M. (2) byli właścicielami lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ul. (...). Umową darowizny z 16 grudnia 2011 r. S. M. i A. M. (2) darowali ten lokal mieszkalny córce A. M. (1). W księdze wieczystej prowadzonej dla lokalu wpisana jest hipoteka umowna zwykła

Dowód: odpis księgi wieczystej (...) k.72-80

Kredyt zabezpieczony hipoteką spłacony ma być do dnia 25 kwietnia 2037 r.

Dowód: umowa kredytu mieszkaniowego k. 59-63

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z art 527 § 1 k.c gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Kluczowym zagadnieniem dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy jest to czy przedmiotowa umowa darowizny została zawarta z pokrzywdzeniem powoda jako wierzyciela S. M.

Zgodnie z art 41 § 1 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie za zgodą drugiego małżonka, wierzyciel może żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków. Rozumując a contrario jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie bez zgody drugiego małżonka wierzyciel może żądać zaspokojenia z majątku osobistego dłużnika, z wynagrodzenia za pracę lub z dochodów uzyskanych przez dłużnika z innej działalności zarobkowej, jak również z korzyści uzyskanych z jego praw, o których mowa w art. 33 pkt 9 KRiO, a jeżeli wierzycielność powstała w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa, także z przedmiotów majątkowych wchodzących w skład przedsiębiorstwa (§ 2 KRiO). Nie ulega wątpliwości że lokal będący przedmiotem umowy darowizny z 16 grudnia 2011 r. należał do majątku wspólnego S. M. i A. M. (2). Bezsporne jest to iż A. M. (2) sprzeciwiła się prowadzeniu egzekucji z lokalu mieszkalnego, a powód nie uzyskał złożył wniosku o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty przeciwko A. M. (2) jako małżonka dłużnika.

Ponieważ jak wynika z zeznań A. M. (2) nie wyrażała ona zgody na zaciągnięcie przez męża zobowiązania którego dotyczy nakaz zapłaty z 29 kwietnia 2009 r. Wynika z tego, że powód nie miał realnej możliwości zaspokojenia się z lokalu mieszkalnego będącego przedmiotem umowy darowizny. W razie bowiem hipotetycznego ustania wspólności majątkowej i przekształcenia współwłasności lokalu mieszkalnego w we współwłasność w częściach ułamkowych, szansa na zbycie udziału w lokalu mieszkalnym w drodze licytacji jest bardzo znikoma, nie bez znaczenia jest przy tym fakt obciążenia lokalu hipotekami na rzecz banku z tytułu kredytu który ma być spłacany do 2037 r. Wobec braku realnej możliwości zaspokojenia się powoda z lokalu mieszkalnego nie można uznać że umowa darowizny tego lokalu została dokonana z pokrzywdzeniem powoda.

To skutkowało koniecznością oddalenia powództwa.

Z tych też względów orzeczono jak w sentencji orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.